

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/dla-mediow/komunikaty/29495,OKSZpNP-w-Gdansk-zakonczylo-sledztwo-w-sprawie-zabojstwa-25-pazdziernika-1939-r.html>
23.04.2024, 16:50

OKSZpNP w Gdańsku zakończyła śledztwo w sprawie zabójstwa 25 października 1939 r. w lesie koło Jaroszew 39 Polaków przez miejscowych Niemców i funkcjonariuszy niemieckich

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku zakończyła śledztwo w sprawie zbrodni nazistowskiej – zabójstwa w dniu 25 października 1939 r. w lesie koło Jaroszew, były pow. Kościerzyna, obecnie pow. Starogard Gdański, 39 Polaków przez miejscowych Niemców i funkcjonariuszy różnych formacji okupanta niemieckiego.

W toku śledztwa ujawniono, iż dzień wcześniej wezwano 40 mężczyzn – mieszkańców wsi, aby stawili się w budynku szkoły, pod pretekstem udziału w zebraniu. Polacy po przybyciu na miejsce zostali zatrzymani przez grupę uzbrojonych miejscowych Niemców członków Selbstschutzu oraz przybyłych do tej miejscowości funkcjonariuszy żandarmerii, SS, SA i członków tzw. komanda egzekucyjnego Selbstschutzu ze Skarszew. Wszyscy zatrzymani byli umieszczeni na liście sporządzonej przez Friedricha Böhlke, przywódcę Niemców z Jaroszew, kierownika NSDAP i lokalnego komendanta Selbstschutzu. Tylko jeden Polak nie stawiał się na zebranie. Pozostali co prawda domyślali się, jaki może czekać ich los, ale bali się, że jeżeli się nie zgłoszą, to Niemcy zemszczą się za to na ich najbliższych. Następnie wyprowadzono zatrzymanych pod strażą do pobliskiego lasu. Wcześniej w nocy Niemcy wykopali już tam głęboki dół. Polacy zostali rozstrzelani, a ich zwłoki zakopano w przygotowanym dole. Powodem rozstrzelania była chęć fizycznej likwidacji Polaków – miejscowych rolników, mieszkańców wsi znanej z patriotycznej postawy swoich mieszkańców i ich aktywnej działalności w strukturach Polskiego Związku Zachodniego. Egzekucją dowodził niemiecki starosta i kierownik NSDAP w Kościerzynie Gunther Modrow, który zatwierdził listę zatrzymanych. W toku postępowania ujawniono przebieg zbrodni oraz zidentyfikowano i ustalono pełne dane personalne zabitych. W popełnieniu przestępstwa brali udział członkowie Selbstschutzu, SS, SA, i funkcjonariusze żandarmerii niemieckiej. Wykryto sprawców kierujących przestępstwem. Oprócz G. Modrowa jeszcze między innymi: Komendanta Powiatowego Selbstschutzu i żandarma dowodzącego plutonem egzekucyjnym. Dodatkowo ujawniono pełne dane personalne i dalsze losy ich oraz wszystkich miejscowych Niemców biorących udział w zbrodni. Po wojnie w Niemczech toczyło się kilka postępowań karnych w tej sprawie przeciwko niektórym sprawcom, jednak żaden z nich nie został skazany za ten czyn. Sądy i prokuratury niemieckie bezkrytycznie przyjmowały za prawdziwe kłamliwe wyjaśnienia zbrodniarzy, a jednocześnie bezpodstawnie kwestionowały obciążające ich dowody. Rzekomo miejscowi Niemcy zostali zmuszeni do pomocy w zbrodni, a dół, w którym ukryto zwłoki ofiar, wykopali celem

zakopania w nim padłych słoń, w związku z groźbą ich pomoru. Jednak tego ostatniego faktu nie potwierdza jakikolwiek inny dowód i jest to nieprawdą.

Okoliczności zbrodni ujawniono na podstawie zeznań szeregu świadków oraz oględzin dokumentów ujawnionych w archiwach polskich i niemieckich. Postępowanie umorzono co do ujawnionych sprawców wobec ich śmierci lub powagi rzeczy osądzonej, a co do pozostałych – wobec ich niewykrycia.

Gdynia, dnia 25 lutego 2014 r.

Naczelnik
Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
w Gdańsku
prok. Maciej Schulz